

9. oktober 2017

Jeg skal i medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut hermed fremlægge følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forespørgselsdebat om: Hvordan sikrer vi, at vi overholder vore nuværende og fremtidige lægenormeringer på sygehuse i Grønland?

(Medlem af Inatsisartut, Jens-Erik Kirkegaard, Siumut)

Begrundelse:

Et arbejdsmarked med et stærkt grundlag er kendetegnet ved arbejdere, der lever i tryghed og er sunde. Et sundt erhvervsliv, som sådan, har brug for sunde og trygge medarbejdere. Som udgangspunkt er det den enkelte, der skal sørge for sin egen sundhed, men herudover har det offentlige som sin pligt og opgave, at sørge for et sundhedsvæsen, der så vidt, det er muligt, skal have den bedst mulige kvalitet, men skal man nå dette mål, kommer man heller ikke udenom, at vi må ansætte dygtige medarbejdere, som er stabile.

Før jeg går i dybden med dette emne, så lad mig lige sige: *Vi er allesammen klar over, at vi på et tidspunkt vil blive ældre, og et faktum er det, at vi bliver rigtig mange, som bliver ældre i løbet af de næste 10-20 år samtidig med, at de hænder, der skal tage ved på arbejdsmarkedet bliver færre. Sådan er det også i mange andre lande ikke mindst i den vestlige verden såsom Danmark, Tyskland, Japan – ja mange andre lande.*

Vi er også godt klar over – som det indimellem fremgår af medierne – at lægemanglen allerede er ved at være et stigende problem. Derfor må jeg endnu engang understrege, at et velfungerende sundhedsvæsen har stor betydning for samfundet. Desuden ved vi godt, at vi allerede kan regne med, at selvom forholdene indenfor sundhedsvæsenet er hårde, så løfter medarbejderne alligevel en tung opgave. Alt dette til trods ved vi desværre også godt, at visse sygdomme først opdages når det måske er for sent, at patienter må vente i årevis på operationer, her kan bare nævnes knæoperationer som et eksempel. *Vort Land har derfor brug for flere læger, der ønsker at bo fast her i landet, selvfølgelig tænkes her på de læger, vi er nødt til, at skaffe udover de læger vi selv uddanner.*

Vi er også godt klar over, at Grønland ikke er det eneste land i verden, som kan siges at være langt væk fra alfarvej, eller som kun har ganske få indbyggere i forhold til landets enorme størrelse.

Hvad kan vi da gøre for at komme over lægemanglen?

Her tænkes specielt på læger, som kommer udefra og som ønsker, at blive fastboende – hvad skal der helt konkret til for, at vi kan løse dette problem?

Er tiden mon ikke kommet til, at søge læger ude i den store vide verden? Det siger næsten sig selv, at der må være mange flere læger, der taler engelsk derude.

Hvad skal fornyes i det nuværende system for, at de nødvendige lovmæssige rammer skal tilpasses? Er der tilstrækkeligt med translatører, der kan tolke fra engelsk til grønlandsk? Hvordan kommer vi udover, at det nuværende journalsystem i dag er skrevet på dansk, eller hvordan kommer vi udover denne udfordring, hvis vi skal have ansat engelsksprogede medarbejdere? (Hvis det altså er en forhindring)

Vi må erindre os om, at der faktisk findes andre lande der i såvel størrelse, som få indbyggere minder om os, og her uddanner man lægerne blandt andet til at kunne udføre brede almenpraktiserende læger frem for specialister i bestemte lidelser. Her kan lande som Australien, Sydafrika straks nævnes som gode eksempler, men der findes da også andre lande, der kunne have været nævnt i denne forbindelse.

Man kan forestille sig, at der er nogle teknologiske forudsætninger, der skal være på plads før sådanne ordninger er på plads, for eksempel lægeautorisationer m.m., som man allerede nu kan forudse skal være i orden. Man kan også nævne andre udfordringer der skal løses, idet tolkningen fra engelsk til grønlandsk kan blive et problem, idet tolkning i dag mest foregår fra dansk til grønlandsk.

Problemer af særlig art bør løses på en særlig måde.

I dag skaffer vi overvejende læger fra Danmark, men Danmark har også stor lægemangel selv, og man forudser derfor, at der om 17 år mangler omkring 5000 læger, så mon ikke vi allerede kan forudse, at dette problem også får indflydelse på vores situation herhjemme.

Kigger man på de nordiske landes yderkanter, som de måske også kan kaldes, for eksempel Jylland, Nordsverige, så er lægemanglen allerede udtalt her. Det er vel derfor ikke svært, at forestille sig, hvor svært det kan blive, at skaffe dygtige læger til en del af Grønlands egne? Det er i dag ikke let, at skaffe læger til Qaanaaq, Upernavik, Nanortalik; ja selv til Nuuk er det ikke så let endda.

Vi kan derfor med rette allerede nu spørge hvilke nye metoder vi må tage i brug for, at få lægemanglen ned på et så lavt niveau som muligt?

I dag er det blevet almindeligt, at de danske yderkanter som Nordjylland og byer, som ligger langt væk, ansætter læger fra udlandet som Ungarn, Litauen, Italien og andre steder. Her går man så ind og giver intensive ½-årige dansksprogs kurser samtidig med, at man giver en grundig uddannelse i det danske sundhedsvæsen.

Vi er godt klar over, at mange sygdomme rent faktisk kan forebygges, men det kræver fastansatte læger, hvorfor det er langt mere interessant, at få ansat hjemmehørende læger.

Hvordan skal vi gøre?

Man kan overveje, at en af løsningerne kunne være, at man i forbindelse med den intensive sproguddannelse, som der afholdes for de udenlandske læger der ansættes i yderkants Danmark, kunne medtages udenlandske læger, der skal til Grønland og virke som læge.

Det er altid lettere, at løfte de fremtidige mål i fællesskab med samarbejdspartnere.

Den enkelte borgers sundhed lægger os alle meget på sinde, ikke mindst når der er tale om patienter, der rammes af de farlige sygdomme, derfor har vi altid et ønske om, at kunne sætte ind med en så tidlig indsats som muligt så det ikke kommer til at koste menneskeliv, så tiden er måske inde til, at Naalakkersuisut går nye veje og, at vi bruger utraditionelle og nye metoder for, at imødegå lægemanglen og forsøge, at holde den nede på et minimalt niveau?

Vi er samlet nødt til at tænke langsigtet og fastlægge en strategi for, hvorledes vi fremadrettet overholder lægenormeringerne på sygehusene i Grønland, og dermed sikrer et sundhedsvæsen i udvikling til gavn for befolkningen.

I håb om, at I har et brændende ønske om, at ville det her, ønsker jeg jer alle en rigtig god debat.